

АГРЕСІЯ ТА КОНФЛІКТНІСТЬ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Кукелко К.Р., Здір М.С. (м. Полтава, Україна)

Агресивна поведінка часто виникає на підґрунті міжособистісних відношень, що взагалі знижує гармонійну співпрацю. Прояви агресивності і конфліктності у спілкуванні значною мірою залежать від емоційної культури. Часто зустрічаються люди, в яких емоційна культура відсутня. Емоційна культура розуміємо як цілісне, динамічне утворення, що має свою власну систему.

Прояви агресивності і конфліктності в студентів педагогічних вищих навчальних закладів – проблема, котра час від часу актуалізується. Дослідники активно працюють над вивченням проблеми прояву агресивності і конфліктності. Наприклад І. Л. Рудзевич зобразив яскраві моделі і методи, що спрямовані на впровадження системи спеціальних психологічних заходів, які забезпечують ефективність та результативність педагогічної діяльності [3, с. 48]. Він зазначає: «Як учень так і учитель – рівноправні учасники освітнього процесу». І. Л. Рудзевич створив концептуально коригуючу систему, яка має забезпечувати вирішення таких основних завдань, які є взаємопов'язаними і взаємообумовленими:

- адекватне і зацікавлене сприймання та розуміння самого себе;
- адекватне, сприймання іншої особистості (учасника педагогічної взаємодії), прийняття іншої людини як унікальної і неповторної;
- формування гнучкого ставлення вчителя до учня як рівноправного суб'єкта взаємодії та особистості, що розвивається, з урахуванням онтогенетичних аспектів вікового розвитку особистості учня. [3, с. 49].

Внесок у дослідження проблеми агресивності і конфліктності внесла Л. О. Курганська, яка стверджує, що «основною ланкою у розв'язанні конфлікту є його психологічний аналіз. У цьому випадку вчитель може розкрити причини суперечки, не допустивши її переходу в тривалий конфлікт» [2, с. 14].

В цій галузі працює багато вітчизняних дослідників, зокрема Н. Ольшанська, С. М. Харитонова, Т. Н. Банщикова, Н. М. Тарасевич.

Агресія – це збуджений стан людини, під впливом якого вона часто неадекватно себе поводить, впливаючи на інших, чи то співрозмовника, чи то опонента. Часто під впливом агресії людина некерована, невірноважена, від чого страждають оточуючі, яких цей стан бентежить. Зрідка трапляються люди, що в співбесіді з людиною, що поводить себе занадто агресивно, залишаються спокійними і навіть намагаються заспокоїти неадекватного співрозмовника.

Агресія тісно пов'язана з конфліктністю. Ці два стани зрідка виникають окремо – вони продукують одне одного і тісно між собою пов'язані.

Конфлікт – це суперечність, яка виникає між людьми у зв'язку з розв'язанням питань виробничого, громадського або особистого характеру. У педагогічній діяльності конфлікти виникають між різними групами: «учень – учень», «вчитель – учень», «вчитель – вчитель», «батьки – учитель», «учитель – адміністрація», «адміністрація – батьки». Причинами можуть стати: недостатнє пояснення вчителем навчального матеріалу; невмотивованість оцінювання навчальної діяльності тощо [1, с. 27-28].

Важливо у педагогічній ситуації не перетворити взаємодію (спілкування) на взаємне невдоволення. Від взаємодії всі сторони, що беруть участь, повинні бути задоволені. Вміння поводити себе толерантно, ввічливо, виважено повинні володіти і студенти вищих педагогічних навчальних закладів. Педагог – це людина, що навчає не лише певним науковим дисциплінам, а і правильності поводження в колективі і поза ним. Багато чого у навчальній діяльності залежить саме від учителя, а саме його емоційного стану.

Проводячи дослідження, ми використали методику, що дає змогу визна-

чити рівень прояву агресивності в студентів Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, опитавши понад 50 осіб із різних факультетів, а саме студентів II курсу природничого, психолого-педагогічного і історичного факультетів. Методика містить 55 запитань, на які потрібно дати відповідь «так» або «ні».

Отримані результати виразили у відсотковому відношенні. Загалом, із 65 опитаних студентів виявилось, що низький рівень агресії виявили 3% опитаних; достатній рівень – 13%; середній рівень – 27,6%; високий рівень – 47,6% і дуже високий рівень – 23%.

Аналіз отриманих результатів засвідчує, що більшість студентів виявляють високий рівень агресивності. Причиною цього може бути високе предметне навантаження у перед сесійний період, загальна втома, адже багато студентів не мають як такого здорового сну, повноцінного відпочинку. Такий стан є причиною емоційного вигорання та порушення психічного стану, загострення міжособистісних конфліктів.

Щоб запобігти розвитку конфліктів, потрібно завжди «тримати себе в руках», адже ніхто не винен в тому, що більшість не може обрати для себе свій розпорядок дня, не вміє правильно розділити свій робочий день так, щоб і плідно попрацювати і відпочити.

Для того, щоб знизити свій рівень прояву агресивності, потрібно як найменше звертати увагу на дрібниці, що заважають «тверезо» оцінювати ситуацію, а також як найменше «брати близько до серця» те, що не має ніякої суттєвої значимості.

Аналіз психолого-педагогічної літератури на подану тематику та результати нашого дослідження дають змогу зробити висновок, що агресивність та конфліктність серед студентів вищих педагогічних навчальних закладів – досить поширене явище. Майбутнім учителям необхідно навчитися: запобігати проявам агресивності і конфліктності, налагоджувати сприятливий психологічний мікроклімат у колективі, оволодіти стратегіями виходу з конфліктних ситуацій.

Література

1. Харитонова С. М. Конфлікт у педагогічній взаємодії [Текст] / С. М. Харитонова // Управління школою: Науково-методичний журнал. – 2007. – №35. – С.24-31.
2. Курганська Л. О. Конфлікти у педагогічній діяльності [Текст] /Л.О.Курганська // Світ виховання. – 2006. №1. – С.14-15.
3. Рудзевич І. Л. Психологічні засоби подолання деструктивних конфліктів у педагогічному процесі [Текст] / І.Л.Рудзевич // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – №1. – С.47-49.

УПРАВЛІННЯ ПРОФІЛАКТИКОЮ ПРОСТИТУЦІЇ ЯК ФОРМОЮ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ

Кулінич А.А. (м. Полтава, Україна)

Будь-які соціальні перетворення пов'язані з прагненням підвищити якість життя людини. Вони являють собою певні інновації, які відбуваються під впливом цілеспрямованих заходів по створенню нових соціальних структур, форм соціальної взаємодії людей. Ефективним способом реалізації цих інновацій є соціальні технології. Таким чином жінки секс-бізнесу є категорією людей, котрі потребують допомоги.

На нашу думку, найефективнішою технологією соціальної роботи з жінками секс-бізнесу буде соціальна профілактика. Соціальна профілактика з попередження розвитку такого явища як проституції може бути первинною,